

УСТАВ
НА
ЦЕНТРАЛНИЯ КООПЕРАТИВЕН
СЪЮЗ

София, 2008 г.

Глава I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) **Централният кооперативен съюз** е национален съюз на доброволно обединили се кооперативни съюзи и чрез тях на потребителни и други кооперации, които на основата на кооперативните принципи и ценности подпомага организационното и финансово-икономическото им развитие и осъществява търговска дейност в техен общ интерес и в интерес на техните членове.

(2) Централният кооперативен съюз е юридическо лице със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Г.С. Раковски” № 99.

(3) Централният кооперативен съюз е с предмет на дейност търговия на едро и дребно; производство на стоки; международен и вътрешен туризъм; производство, изкупуване и преработка на земеделска и друга продукция; обучение и квалификация, организиране на счетоводна отчетност и съставяне на финансови отчети, балнеосанаториална, застрахователна, пенсионно-осигурителна, издателска и всяка друга незабранена от закона дейност.

(4) Централният кооперативен съюз членува в Международния кооперативен алианс (МКА), Световната организация на потребителните кооперации (ССW), Кооперативна Европа – европейски регион на Международния кооперативен алианс и Асоциацията на европейските потребителни кооперации (ЕВРО КООП).

(5) За целите на този устав и за краткост Централният кооперативен съюз ще бъде наричан „Съюзът”, „Съюза”.

Чл. 2. Централният кооперативен съюз се представлява от председателя.

Чл. 3. Централният кооперативен съюз осъществява своята дейност при спазване разпоредбите на приложимото българско и международно законодателство, разпоредбите на този устав и решенията на своите органи и на органите на международните кооперативни организации, в които членува.

Чл. 4. Основната функция на Централния кооперативен съюз е да работи и съдейства за задоволяване интересите на своите членове, като:

1. осъществява търговска, социална, културна и друга дейност;
2. формулира обща кооперативна политика чрез приемане на стратегии, програми, планове и основни насоки за развитие на кооперативните организации;
3. проучва, анализира и подпомага организационното и финансово-икономическото състояние на кооперативните съюзи и членуващите в тях кооперации;
4. стопанисва и управлява имуществото си в интерес на своите членове;
5. образува и управлява фондове за взаимно подпомагане, със средствата от които се финансират целеви проекти на кооперативните съюзи и членуващите в тях кооперации;
6. организира изграждането, участва активно и стимулира участието на своите членове в единния кооперативен пазар и кооперативните търговски дружества за осигуряване на ефективни доставки на стоки и услуги;
7. организира и подпомага обучението и квалификацията на кадрите в кооперативните организации;
8. предоставя методическа и правна помощ на кооперативните организации;
9. насърчава и подпомага обединяването на кооперативните съюзи, както и на членуващите в тях кооперации, като разработва и предлага ефективни схеми за тяхното сливане или вливане;
10. осъществява финансов контрол върху кооперативните организации чрез специализирания си финансово-контролен орган;

11. представлява и защитава интересите на членовете си пред държавните, общинските и други органи и организации и осъществява взаимодействие с другите национални кооперативни съюзи в страната;

12. представлява кооперативните съюзи и членуващите в тях кооперации като браншова организация, когато закон или друг нормативен акт изисква това;

13. организира и осъществява международните връзки и сътрудничество на кооперативните организации;

14. осъществява и други координационни, организационни, правни, представителни, защитни и контролни функции в интерес на своите членове.

Глава II ЧЛЕНСТВЕНИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Раздел I Възникване на членството

Чл. 5. (1) Минималният брой членове в Централния кооперативен съюз е седем кооперативни съюза.

(2) Кандидат за член на Съюза може да бъде само кооперативен съюз, който не е в производство по ликвидация и/или не е обявен в несъстоятелност.

Чл. 6. (1) Кандидатът за член подава писмена молба до управителния съвет на Централния кооперативен съюз, в която декларира че е запознат с разпоредбите на устава на Съюза и е съгласен с тях. Към молбата се прилага заверен препис от решението на общото събрание на кооперативния съюз за членство в Централния кооперативен съюз и устава на кандидата.

(2) Молбата се завежда във входящ дневник и се разглежда на първото заседание на управителния съвет след постъпването ѝ. По изключение тя може да се разгледа и на второто заседание, ако първото се е състояло преди да са изтекли 14 дни от постъпването ѝ.

(3) Членството в Съюза възниква от дата на решението на управителния съвет и подлежи на утвърждаване от следващото заседание на общото събрание.

(4) Общото събрание разглежда решенията на управителния съвет по подадените молби за членство като първа точка от дневния ред. Пълномощниците на кандидата за член, когато присъстват на заседанието, нямат право да гласуват при вземане на решение за неговото членство. При неутвърждаване на решението за членство, то се прекратява от деня на решението на общото събрание.

(5) Отказът на управителния съвет за приемане на нов член подлежи на обжалване пред общото събрание. Искането за отмяна следва да бъде направено в 14-дневен срок от датата на вземане на решението или получаване на писмено уведомление за взетото решение. Ако отказът бъде отменен, кандидатът се смята за приет от деня на решението на общото събрание.

(6) Когато е пропуснат срока по ал. 5 или отказът е потвърден от Общото събрание, нова молба за членство може да се подаде най-рано след шест месеца, считано от датата на получаване на уведомлението по ал. 5, съответно от датата на провеждане на общото събрание.

Чл. 7. За удостоверяване членството на кооперативния съюз се издава удостоверение по образец, утвърден от управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

Чл. 8. (1) Централният кооперативен съюз води книга на членовете, в която те се вписват по реда на тяхното приемане.

(2) Кооперативните съюзи се вписват в книгата на членовете със следните данни:

1. наименование и единен идентификационен код;
2. седалище и адрес на управление на кооперативния съюз;
3. дата на решението на Управителния съвет за възникване и дата на решението на Общото събрание за утвърждаване на членството;
4. номер на партидата и номер на удостоверението за членство с дата и година на издаването му;
5. размер, срок и дата на внасяне на встъпителната вноски;
6. вид, размер, срок и дата на внасяне на дяловата вноски;
7. размер и дата на внасяне на ежегодната членска вноски;
8. вид, размер, срок и дата на внасяне на допълнителни и целеви вноски;
9. вид, размер и дата на внасяне на средства, предоставени на Съюза от кооперативния съюз под формата на заем;
10. дивиденди и лихви по предоставените заеми;
11. дата и основание за прекратяване на членството.

Раздел II

Права и задължения на членовете

Чл. 9. Кооперативният съюз – член на Централния кооперативен съюз, има право:

1. да участва и да се ползва от неговата дейност;
2. да участва и гласува в общото събрание на Съюза чрез свои пълномощници;
3. да номинира член-кооператори за избор в органите на Съюза;
4. да иска информация от органите на Съюза за изпълнението на приетите решения и по въпроси, засягащи неговите интереси и интересите на Съюза;
5. да иска отмяна на незаконните, противоуставните и неправилните решения и действия на органите на Съюза;
6. да получава дивиденди;
7. да получи дяловата си вноски, допълнителните и целеви вноски, предоставените заеми и припадащите се дивиденди и лихви при прекратяване на членството си по реда на чл. 14 от Закона за кооперациите;
8. да ползва средства от фондовете за взаимно подпомагане към Съюза;
9. на достъп за справки до книгата на членовете;
10. да бъде уведомяван за свикването и провеждането на общото събрание на Съюза;
11. да бъде награждаван с отличия на Централния кооперативен съюз в съответствие с приетия за целта правилник.

Чл. 10. Кооперативният съюз – член на Централния кооперативен съюз е длъжен:

1. да спазва Закона за кооперациите и този устав;
2. да изпълнява решенията на органите на Централния кооперативен съюз;
3. да внася определените в устава встъпителна, дялова, членска и други вноски в посочените за това срокове;
4. да участва редовно, чрез своите пълномощници, в заседанията на общото събрание на Съюза;
5. да участва активно в дейността на Съюза, както и да прави покупки и ползва услуги, предоставени от единния кооперативен пазар и кооперативните търговски дружества на Съюза;
6. да предоставя на Съюза или на други кооперативни организации за изкупуване земеделска продукция, билки и други, когато произвежда или събира такива;
7. да не уврежда интересите на Съюза;
8. да прави необходимите отчисления за образуваните от Съюза фондове;

9. да допуска представители на Съюза в заседанията на своите органи с право на съвещателен глас;

10. да представя на Съюза своевременно и вярна информация и отчети;

11. да съдейства на специализирания финансово-контролен орган към Централния кооперативен съюз при осъществяване на неговата дейност;

12. да иска писмено становище от Съюза за намеренията си за прекратяване и обявяване в ликвидация.

Чл. 11. С цел охрана на общокооперативните имуществени интереси кооперативните съюзи – членове на Централния кооперативен съюз, са длъжни:

1. да информират Съюза за намеренията си, както и за намеренията на своите членове за разпореждане с техни недвижими имоти. Централният кооперативен съюз уведомява останалите кооперативни организации за това намерение и за параметрите на актива. Ако в едномесечен срок от датата на уведомяването не бъде проявен интерес от друга кооперативна организация, тогава разпореждането с недвижимия имот се осъществява по общия ред от кооперативната организация собственик;

2. да не предприемат действия за разпореждане или отдаване под наем на имущество, което изцяло или отчасти е придобито или реконструирано със средства от специализираните фондове за взаимно подпомагане, преди да са погасили задълженията си към него или да са декларирали писмено, че приходите от разпоредителните сделки или наемите ще послужат за погасяване на тези задължения.

Раздел III

Дисциплина и отговорност

Чл. 12. (1) Член на Централния кооперативен съюз може да бъде изключен, когато нарушава Закона за кооперациите, този устав и решенията на органите на Съюза.

(2) Изключването става по решение на общото събрание въз основа на направено предложение от управителния съвет. Предложението на управителния съвет за изключване се разглежда като първа точка от дневния ред на общото събрание.

(3) Председателят на предложението за изключване кооперативен съюз се поканва писмено да присъства при вземане на решението и може да даде обяснение пред общото събрание. Пълномощниците на предложението за изключване кооперативен съюз не гласуват при вземане на решението за изключването му.

Раздел IV

Прекратяване на членството и имуществени последици

Чл. 13. (1) Членството в Централния кооперативен съюз се прекратява при:

1. напускане;

2. изключване;

3. при заличаване на кооперативния съюз, освен в случаите на преустройство.

(2) Напускането се извършва с едномесечно писмено предизвестие до управителния съвет на Съюза.

(3) При изключване членството се прекратява от датата на решението на общото събрание на Съюза.

(4) Прекратяването на членството поради заличаване на кооперативния съюз става от датата на вписване на съдебното решение в търговския регистър.

Чл. 14. (1) Бившите членове на Централния кооперативен съюз имат правото да получат внесените дялови, допълнителни и целеви вноски, припадащият се дивидент и предоставените заеми с лихвите по тях.

(2) Изплащането на вноските, дивидентът, заемите и лихвите се извършва в шестмесечен срок след приемане на годишния финансов отчет и ако бившите членове са погасили всички свои задължения към Съюза. В случай на непогасени задължения се извършва прихващане с вземанията.

(3) Давностният срок за получаване на дяловата вноска е 5 години, а за получаване на дивидента – 3 години.

Глава III ОРГАНИ НА КООПЕРАТИВНИЯ СЪЮЗ

Чл. 15. Органи на Централния кооперативен съюз са:

1. общо събрание;
2. управителен съвет;
3. председател;
4. контролен съвет.

Раздел I Общо събрание

Състав на общото събрание

Чл. 16. (1) Общото събрание е върховен орган на Централния кооперативен съюз и се състои от пълномощници на членуващите в него кооперативни съюзи, избрани от техните общи събрания при условия и по ред, определени от управителния съвет на Съюза.

(2) Броят на пълномощниците в Общото събрание не може да бъде по-малък от 70.

(3) Конкретният брой на пълномощниците в общото събрание се определя от управителния съвет на Съюза по норма на представителство, определена на база следните показатели към 31 декември на предходната година: брой на член-кооператорите; нетни приходи от продажби от стопански дейности; обем на оборота, реализиран с участниците в единния кооперативен пазар и др.

(4) За пълномощници по предходната ал. 3 могат да бъдат избрани само член-кооператори на кооперации, членуващи в кооперативните съюзи – членове на Съюза. Те упражняват своя мандат до деня на избирането на пълномощници за следващото редовно общо събрание на Централния кооперативен съюз.

(5) Когато в периода между две редовни общи събрания поради смърт, трайна невъзможност да изпълняват правомощията си поради тежко заболяване или продължително отсъствие от страната, напускане, изключване или други причини, е настъпила промяна в състава на пълномощниците, той се актуализира чрез свикване на редовни или извънредни общи събрания на членовете на Съюза и при спазване разпоредбите на ал. 3 и ал. 4.

Право на глас

Чл. 17. Всеки пълномощник има право на един глас в общото събрание на Централния кооперативен съюз, освен в случаите, когато е упълномощен да представлява друг пълномощник въз основа на писмено пълномощно. Един пълномощник може да представлява до трима други пълномощници.

Правомощия на общото събрание

Чл. 18. (1) Общото събрание на Централния кооперативен съюз:

1. приема, изменя и допълва устава;
 2. определя броя на членовете на управителния и на контролния съвет и ги избира и освобождава с тайно гласуване;
 3. избира и освобождава председателя;
 4. освобождава от отговорност председателя на Съюза и членовете на управителния и контролния съвет;
 5. определя регистриран одитор;
 6. одобрява отчета на управителния съвет за годишната дейност, приема годишния финансов отчет на Съюза, одиторския доклад и разпределението на печалбата, след изслушване заключението на контролния съвет;
 7. одобрява отчета на контролния съвет;
 8. определя средствата за дейността на контролния съвет на Съюза;
 9. взема решение за членуване и за прекратяване на членството на Съюза в международни кооперативни организации;
 10. взема решение за образуване или участие на Съюза в търговски дружества;
 11. утвърждава решенията на управителния съвет за приемане на нови членове;
 12. изключва членове;
 13. приема основни насоки за развитие на кооперативните организации;
 14. приема програма за управление на председателя на Съюза;
 15. взема решения за преустройство и прекратяване на Съюза и за обявяването му в ликвидация;
 16. отменя решения и действия на другите органи на Съюза, които противоречат на Закона за кооперациите и на този устав;
 17. опрощава парични задължения към Съюза и отсрочва или разсрочва изпълнението им;
 18. взема решение за придобиване и разпореждане с недвижими имоти на Съюза и с вещни права върху тях;
 19. взема решение за събиране на допълнителни и целеви парични вноски от членовете на Съюза;
 20. взема решение с тайно гласуване по резултатите от финансовите ревизии на Съюза и търсене на отговорност от виновните лица.
- (2) Общото събрание обсъжда и взема решения и по всички други въпроси, свързани с дейността на Съюза, дори когато законът или този устав не предвиждат изрично това.
- (3) Общото събрание може да упълномощи управителния съвет да изпълнява определени негови правомощия с изключение на правомощията по ал. 1, т.т. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16 и 20.

Свикване на общото събрание

Чл. 19. (1) Общото събрание на Централния кооперативен съюз се свиква от управителния съвет с писмена покана, отправена до пълномощниците, най-малко 14 дни преди провеждането му като денят на връчването или изпращането на поканата и денят на провеждане на заседанието не се броят. В поканата задължително се вписват ясно, изчерпателно и недвусмислено въпросите от дневния ред, датата, часът и мястото на провеждане на събранието. Не се допуска в поканата да се вписва точка "Разни".

(2) Управителният съвет е длъжен да осигури достъп на пълномощниците до материалите, подлежащи на обсъждане от общото събрание.

(3) Поканата се връчва на пълномощниците лично срещу подпис или се изпраща по пощата препоръчано с обратна разписка.

Чл. 20. (1) Общото събрание на Централния кооперативен съюз не може да взема решения по въпроси, които не са вписани в поканата, освен за свикване на друго общо събрание.

(2) Общото събрание може да взема решения по въпроси, които не са вписани в поканата, ако в него участват всички пълномощници и те са съгласни с това. Такива въпроси се включват в дневния ред като последна точка.

Чл. 21. (1) Общото събрание на Централния кооперативен съюз се свиква:

1. редовно – веднъж на четири години, до края на месец май, на което се отчита дейността на Съюза за изминалия четиригодишен период;

2. извънредно – ежегодно до края на месец май, на което се отчита дейността на Съюза за предходната година;

3. извънредно – по решение на управителния съвет, както и по искане на контролния съвет, на една трета от членовете на Съюза или пълномощниците или на председателя на Съюза.

(2) Искането по т. 3 на предходната алинея се отправя до управителния съвет на Съюза. Той е длъжен да свика извънредното общо събрание в 14-дневен срок от постъпване на искането. Ако управителният съвет не свика общото събрание до един месец от постъпване на искането, то се свиква от тези, които са поискали това.

Кворум и вземане на решение от общото събрание

Чл. 22. (1) Общото събрание на Централния кооперативен съюз е законно и може да взема решения, ако присъстват повече от половината пълномощници, а за изменение или допълнение на устава, преустройство и за ликвидация на Съюза, за избор на председател и на членове на управителния и на контролния съвет и за придобиване и разпореждане с недвижими имоти и с вещни права върху тях – ако присъстват повече от две трети от пълномощниците.

(2) Ако не се явят необходимият брой пълномощници, събранието се провежда един час по-късно, независимо от броя на присъстващите, като същото има право да взема решения по всички въпроси от дневния ред.

Чл. 23. (1) Решенията на общото събрание се вземат с мнозинство от повече от половината присъстващи пълномощници.

(2) Решенията на общото събрание по чл. 18, ал. 1, т.т. 1, 15, 17, 18 и 19 се вземат с мнозинство две трети от присъстващите пълномощници.

(3) Когато при приемане на решение за избор на председател на Централния кооперативен съюз никой от кандидатите не е получил необходимото мнозинство, се провежда нов избор между двамата кандидати с най-много гласове. При новия избор кандидатът, получил по-голям брой гласове се смята за избран за председател.

(4) Гласуването на общото събрание е явно, освен при вземане на решения по чл. 18, ал. 1, т.т. 2 и 20 и в случаите, когато събранието реши по даден въпрос да се гласува тайно.

Чл. 24. (1) Общото събрание се открива от председателя на Централния кооперативен съюз, а в негово отсъствие – от друг, упълномощен от него пълномощник.

(2) По предложение на откриващия, общото събрание избира председателстващ (председателстващи), секретар (секретари) и протоколчик на събранието.

(3) Председателстващият обявява дневния ред и прави предложение за избиране на органи на общото събрание:

1. Комисия по пълномощията;

2. Комисия по проекта за решения;
3. Комисия по приемане, изменение и допълнение на устава;
4. Комисия по предложенията за избор, съгласно дневния ред;
5. Комисия по провеждане на изборите.

(4) Съставът на комисията по т. 5 на предходната алинея се избира след приключване на номинациите за избор на органи на Съюза.

(5) За всяко заседание на общото събрание се води протокол, който се подписва от председателстващия заседанието и от протоколчика. Взетите решения задължително се вписват в протокола и се прочитат в края на заседанието. В протокола се описват точно направените предложения, от кого са направени и мнозинството, с което са приети решенията. Посочват се също така и броя на гласувалите „за”, „против” и „въздържали се”.

(6) Председателят на Централния кооперативен съюз отговаря за редовното водене на протоколите за заседанията на общото събрание. Протоколите се съхраняват съгласно действащото законодателство.

Раздел II **Управителен съвет**

Състав

Чл. 25. (1) Членовете на управителния съвет се избират измежду член-кооператорите за срок от 4 години. Максималният брой последователни мандати на член на управителния съвет не може да бъде повече от 5, като броя на мандатите започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

(2) Съставът на управителния съвет на Централния кооперативен съюз трябва да бъде нечетен брой членове и не по-голям от 45 души, включително председателя на Съюза.

(3) Броят на членовете на управителния съвет се определя от общото събрание на Съюза, като се разпределя на следните квоти:

1. за кооперативни съюзи – петдесет на сто;
2. за кооперации – тридесет и пет на сто;
3. за търговски дружества с акционерно или дялово участие на кооперативни организации и за служители на Съюза – петнадесет на сто.

(4) За членове на управителния съвет от съответната квота се номинират член-кооператори, които отговарят на утвърдени от общото събрание на Съюза критерии, както и на условията по ал. 5 и ал. 6.

(5) За членове на управителния съвет на Централния кооперативен съюз могат да бъдат избирани член-кооператори, които към датата на избора:

1. имат висше образование и най-малко една година трудов стаж в кооперативна организация или имат средно образование и са с поне две години трудов стаж в кооперативна организация и три години членство в кооперация;
2. имат дялова вноска в максимален размер и са внесли всички други вноски, съгласно устава и решенията на общото събрание на кооперацията, в която членуват;
3. за последните 12 месеца имат покупки от кооперативните търговски обекти за не по-малко от 10 минимални работни заплати. Обемът на покупките се удостоверява чрез извлечение от търговската информационна система;
4. нямат навършени 70 години.

(6) За членове на управителния съвет не могат да бъдат избирани член-кооператори, които:

1. са под 18 години;
2. са поставени под запрещение;

3. са лишени от правото да заемат ръководна, отчетническа или материално отговорна длъжност;

4. се намират с член на управителния или на контролния съвет в брак, в родство по права линия или са братя или сестри;

5. са били освободени от състава на управителния съвет, поради системно неизпълнение на функциите и задълженията си;

6. са в производство за обявяване в несъстоятелност или са невъзстановени в правата си обявени в несъстоятелност длъжници еднолични търговци или съдружници в събирателни дружества;

7. са осъждани за умишлени престъпления от общ характер и не са реабилитирани.

(7) Прекратяването на номинациите става след гласуване от общото събрание.

Чл. 26. В рамките на мандата си членовете на управителния съвет на Централния кооперативен съюз са длъжни да преминат през цялостна програма за обучение и квалификация на ръководни кадри, утвърдена от управителния съвет на Съюза.

Правомощия

Чл. 27. (1) Управителният съвет на Централния кооперативен съюз управлява цялостната дейност на Съюза съобразно поставените цели и в интерес на членовете му.

(2) Управителният съвет на Централния кооперативен съюз:

1. изпълнява решенията на общото събрание на Съюза;

2. приема стратегия или средносрочна програма за развитие на Съюза;

3. приема ежегодно бизнес-план за дейността на Съюза;

4. приема ежегодно бюджет на Съюза;

5. приема вътрешни правилници за работа на Съюза, включително и правилник и план за работата си;

6. приема нови членове и внася решението за утвърждаване от общото събрание на Съюза;

7. предлага изключване на членове по реда на чл. 12, ал. 2 от този устав;

8. образува при необходимост свои органи – комисии, съвети и други, които да подпомагат неговата дейност, като определя състава и дейността им с приети от него правилници;

9. определя възнаграждението на председателя на Съюза;

10. определя възнаграждението на членовете на управителния съвет за участието им в заседанията;

11. в рамките на определените от общото събрание на Съюза средства за дейността на контролния съвет, определя възнаграждението на председателя на контролния съвет и на членовете на съвета за участието им в заседанията;

12. свиква общото събрание на Съюза на редовни и извънредни заседания и предлага проект за дневен ред;

13. отчита ежегодно дейността на Съюза и своята дейност пред общото събрание;

14. отправя искане за свикване и свиква извънредни общи събрания на своите членове и на членуващите в тях кооперации по реда на чл. 16, ал. 2 от Закона за кооперациите;

15. изпълнява решенията на международните и европейски кооперативни организации, в които Съюзът членува;

16. изпълнява и други функции, възложени му от общото събрание, включително и упоменатите на други места в този устав.

(3) Управителният съвет може да спира изпълнението на решения или действия на председателя на Съюза, когато те противоречат на закона, устава и решенията на **органите** на Централния кооперативен съюз.

(4) Когато констатира, че кооперативен съюз или кооперация не изпълнява своята основна функция, като деформира своята кооперативна идентичност, не изпълнява членските си задължения, отчита трайно загуби от осъществяваните основни стопански дейности, нарушава Закона за кооперациите и този устав, управителният съвет на Централния кооперативен съюз отправя искане до управителния съвет на съответната кооперативна организация за свикване на извънредно общо събрание в 14-дневен срок от постъпване на искането. Ако управителният съвет на кооперативната организация не свика общо събрание до един месец от постъпване на искането, то се свиква от управителния съвет на Съюза. Съюзът предлага на управителния съвет на кооперативната организация да приеме и реализира краткосрочна оздравителна програма. При необходимост, Съюзът сигнализира съответните компетентни държавни органи.

Чл. 28. Предварително решение на управителния съвет на Централния кооперативен съюз се изисква за:

1. договор за заем с трети лица и даване на обезпечение в полза на трети лица;
2. съдебна или извън съдебна спогодба, с която се признават задължения или се опрощава дълг;
3. разпоредителни сделки с дълготрайни активи, с изключение на тези по чл. 18, ал. 1, т. 18 на този устав.
4. договор за наем на недвижими имоти с балансова стойност, която надхвърля 5 на сто от общата балансова стойност на дълготрайните активи към 31 декември на предходната година;
5. договори за кредит, за съвместна дейност, за поемане на менителни задължения;
6. учредяване на залог на дълготрайни активи на Съюза;
7. други сделки на разпореждане с имуществото на Съюза, определени от неговото общо събрание.

Свикване и вземане на решения

Чл. 29. (1) Управителният съвет се свиква от председателя на Централния кооперативен съюз, който предлага дневен ред на заседанието.

(2) В дневния ред на заседанието могат да се включват и други въпроси, предложени от членовете на управителния съвет, ако съветът вземе решение за това.

Чл. 30. (1) Управителният съвет на Централния кооперативен съюз провежда:

1. редовни заседания – поне веднъж на три месеца;
2. извънредни заседания – по искане на една трета от членовете му или на контролния съвет. Ако председателят не свика в 7-дневен срок извънредно заседание на управителния съвет, то се свиква от контролния съвет.

(2) Заседанията на управителния съвет са законни, ако присъстват най-малко две трети от членовете му.

(3) Заседанията на управителния съвет се ръководят от председателя, а в негово отсъствие от посочен от него заместник-председател или член на управителния съвет.

(4) Членовете на управителния съвет са длъжни да участват редовно в заседанията му. Те могат да отсъстват само по уважителни причини – отпуск или командировка. В тези случаи членът на управителния съвет може да упълномощи писмено друг член, който да го представлява на заседанието.

(5) Всеки член на управителния съвет може да представлява само един друг член.

(6) На заседанията на управителния съвет на ЦКС могат да участват със съвещателен глас заместник-председателите на Съюза и председатели на кооперативни съюзи, които не са членове на управителния съвет.

(7) Заседанията на управителния съвет могат да се провеждат и чрез участие на членовете им от разстояние в електронна среда, като се осигурява пряко и виртуално участие при спазване изискванията за кворум и лично гласуване. За проведеното заседание се изготвя протокол и присъствен списък, с които се удостоверява присъствието и гласуването на членовете. Протоколът и присъственият списък се подписват от председателстващия заседанието и секретаря.

Чл. 31. (1) Решенията на управителния съвет се вземат с явно гласуване, освен ако на заседанието се реши то да е тайно.

(2) Решенията на управителния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите членове.

(3) Управителният съвет взема решения с мнозинство 2/3 от присъстващите членове в случаите, когато предлага за приемане от общото събрание на решения за изменения и допълнения на устава, за преустройство и прекратяване на Съюза и обявяването му в ликвидация и за събиране на допълнителни и целеви парични вноски от членовете. В случаите, когато управителният съвет е упълномощен от общото събрание да взема решение по чл. 18, ал. 1, т. 17 и 18 от този устав, той ги приема също с мнозинство от 2/3 от присъстващите членове.

(4) За заседанията на управителния съвет се води протокол от определено длъжностно лице, който се подписва от него, секретаря и председателстващия заседанието.

(5) Членът на управителния съвет, който не е съгласен с решенията вписва особеното си мнение в протокола.

(6) Председателстващият заседанието отговаря за правилното водене на протокола, а председателят на Съюза – за съхранението на протоколите.

Прекратяване на правомощията на член на управителния съвет

Чл. 32. (1) Предсрочно се прекратяват правомощията на член на управителния съвет при напускане, смърт или поради неизпълнение на задълженията му.

(2) При напускане членът на управителния съвет отправя двумесечно писмено предизвестие до управителния съвет.

(3) Членове на управителния съвет, които не изпълняват задълженията си, могат да бъдат освободени предсрочно от общото събрание по предложение на председателя, на управителния или на контролния съвет, както и на една десета от членовете на Съюза.

(4) По реда на ал. 3 предсрочно могат да бъдат освободени и членове на управителния съвет, които:

1. злоупотребяват с доверието и уронват доброто име на Съюза;
2. причиняват вреди на Съюза със своите действия или бездействия;
3. трайно не могат да изпълняват задълженията си поради тежко заболяване или продължително отсъствие от страната.

Чл. 33. При напускане, смърт или предсрочно освобождаване на членове на управителния съвет, съставът му се попълва от общото събрание на Съюза чрез провеждане на частичен избор и при спазване изискванията на чл. 25 от устава. Новите членове упражняват остатъка от мандата на управителния съвет.

Отговорност

Чл. 34. Председателят и членовете на управителния съвет дават гаранция за своето управление в размер на тримесечното им възнаграждение за участие в заседанията.

Чл. 35. Председателят и членовете на управителния съвет отговарят солидарно, ако виновно са причинили вреди на Съюза и на неговите членове.

Чл. 36. В случай на съдебни спорове между Централния кооперативен съюз и член на управителния съвет, Съюзът се представлява от председателя му, а когато спорът е между Централния кооперативен съюз и неговия председател – от избрани от общото събрание едно или няколко лица.

Раздел III Председател

Чл. 37. Председателят на Централния кооперативен съюз се избира от общото събрание за срок от четири години. Той е председател и на управителния съвет и участва в неговата работа с равен глас. Максималният брой последователни мандати на председателя не може да бъде повече от 5, като броя им започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

Чл. 38. (1) За председател на Централния кооперативен съюз може да бъде избран член-кооператор, който към датата на избора отговаря на изискванията на чл. 25, ал. 6 от устава и който:

1. има висше образование и най-малко пет години трудов стаж в кооперативна организация, от които три години на ръководна длъжност;
2. има дялова вноска в максимален размер и е внесъл всички други вноски, съгласно устава и решенията на общото събрание на кооперацията, в която членува;
3. за последните 12 месеца има покупки от кооперативните търговски обекти за не по-малко от 12 минимални работни заплати. Обемът на покупките се удостоверява чрез извлечение от търговската информационна система.

4. няма навършени 70 години.

(2) Предимство при избора на председател има член-кооператор, чиито родители, съпруг (съпруга) или деца също са член-кооператори.

Чл. 39. (1) Председателят на Централния кооперативен съюз:

1. представлява Съюза;
2. организира изпълнението на решенията на общото събрание и управителния съвет на Съюза, както и на органите на международните кооперативни организации, в които Централния кооперативен съюз членува;
3. ръководи текущата дейност на Съюза;
4. утвърждава, изменя и допълва длъжностното разписание на Съюза, сключва и прекратява трудовите договори, наказва и награждава работници и служители на Съюза и определя трудовите им възнаграждения;
5. командирова работници и служители на Съюза в и извън страната;
6. подписва оформените въз основа на решенията на управителния съвет заповеди, договори и други документи, произтичащи от представителните му функции;
7. взема решения за разпореждане с движими вещи на Съюза при условията на чл. 28, т. 3;
8. осигурява взаимодействие с държавните и други органи във връзка с дейността на Съюза;

9. представлява кооперациите, кооперативните съюзи и Централния кооперативен съюз пред международните организации, в които Съюза членува;

10. изпълнява и други функции, възложени му от общото събрание и управителния съвет, както и тези упоменати на други места в този устав.

(2) Председателят на Централния кооперативен съюз извършва сделки по чл. 28 от устава въз основа на предварително решение от управителния съвет.

(3) Председателят на Централния кооперативен съюз може да назначи свои заместници, които могат и да не са членове на управителния съвет. Функциите на назначените заместник-председатели се определят от председателя на Съюза.

(4) Председателят на Централния кооперативен съюз сформира председателски съвет, в който участват всички председатели на кооперативни съюзи – членове на Съюза.

Чл. 40. (1) Пълномощията на председателя на ЦКС се прекратяват предсрочно:

1. при подаване на оставка;

2. при трайна обективна невъзможност да изпълнява задълженията си;

3. когато системно не изпълнява или нарушава разпоредбите на закона и на този устав;

4. когато злоупотребява с доверието и уронва доброто име на Съюза;

5. при причинени вреди от неговите действия или бездействия.

(2) При напускане председателят на Съюза е длъжен да отправи тримесечно писмено предизвестие до управителния съвет. В срока на предизвестиято управителният съвет свиква общото събрание за избор на нов председател на Централния кооперативен съюз.

Забрана за конкурентна дейност

Чл. 41. (1) Председателят или член на управителния съвет на Централния кооперативен съюз не може да:

1. извършва търговски сделки от свое или от чуждо име в предмета на дейност на Съюза;

2. участва или да заема длъжност в ръководни органи на търговско дружество, което не е кооперативно или междукооперативно предприятие по смисъла на Закона за кооперациите, когато дружеството извършва конкурентна дейност на Съюза.

(2) Ограниченията по ал. 1 не се прилагат, когато общото събрание на Централния кооперативен съюз е дало изрично предварително съгласие за това.

(3) Изрично предварително съгласие на общото събрание е необходимо, когато Централният кооперативен съюз поема задължение към едноличен търговец или търговско дружество, където собственик, управител или член на управителен орган на дружеството е съпруг, роднина по права линия или по съребрена линия до трета степен на председателя или на член на управителния съвет на Съюза.

Раздел IV

Контролен съвет

Състав

Чл. 42. (1) Членовете на контролния съвет на Централния кооперативен съюз се избират измежду член-кооператорите за срок от четири години. Максималният брой последователни мандати на членовете на контролния съвет не може да бъде повече от 5, като броят на мандатите започва да тече от момента на първия редовен избор по този устав.

(2) Броят на членовете и съставът на контролния съвет на Съюза се определят от общото събрание, но броят не може да бъде по-малък от 5 и по-голям от 9 души.

(3) При избора на членове на контролния съвет се прилагат разпоредбите на чл. 25, ал. 5 и ал. 6 от устава.

(4) Не могат да бъдат членове на контролния съвет член-кооператори, които заемат или са заемали през предходната година материално-отговорна или отчетническа длъжност в Централния кооперативен съюз и неговите кооперативни търговски дружества или са били избрани за председател или член на управителния съвет на Съюза.

Чл. 43. Контролният съвет избира от състава си свой председател.

Чл. 44. В рамките на мандата си членовете на контролния съвет са длъжни да преминат през цялостна програма за обучение и квалификация на ръководни кадри, утвърдена от Централния кооперативен съюз.

Правомощия

Чл. 45. (1) Контролният съвет на Централния кооперативен съюз контролира:

1. цялостната дейност на Съюза и неговите управителни органи, както и дейността на кооперативните търговски дружества, еднолична собственост на Съюза;
2. спазването на Закона за кооперациите и на този устав;
3. спазването и прилагането на кооперативните цели, ценности и принципи;
4. изпълнението на решенията на органите на Централния кооперативен съюз.

(2) Контролният съвет приема правилник за работата си. Той осъществява своята дейност чрез планови проверки и проверки по изпратени до него сигнали и жалби. За резултатите съставя констативни протоколи, доклади и други с предложения за отстраняване на допуснатите слабости, включително и за наказания на членовете.

(3) Контролният съвет отделя особено внимание на превантивния характер на контролната дейност и в тази връзка прави предложения пред председателя или пред управителния съвет на Централния кооперативен съюз. Предложенията на контролния съвет се разглеждат от управителния съвет на първото заседание след тяхното получаване.

(4) Контролният съвет на Съюза оказва методическа помощ на контролните съвети на неговите членове и на контролните съвети на членуващите в тях кооперации.

(5) Контролният съвет изпълнява и други функции и задачи, възложени му от общото събрание, както и такива, упоменати в текстовете на закона и на този устав.

Чл. 46. (1) Контролният съвет на Централния кооперативен съюз свиква общо събрание, когато установи съществени нарушения на закона или устава, допуснати от председателя или управителния съвет на Съюза.

(2) Контролният съвет може:

1. да иска свикване на извънредно общо събрание, както и да го свика сам, ако управителният съвет не стори това;
2. да иска свикване на управителния съвет, както и да го свика сам, при условията на чл. 30, ал. 1, т. 2 от този устав;
3. да предявява иски пред районния съд за отмяната на незаконни или противоуставни решения на органите на Съюза;
4. да уведомява общото събрание и управителния съвет на Съюза, специализирания финансово-контролен орган при Централния кооперативен съюз, прокурорските, полицейските и други компетентни органи за извършени посегателства върху собствеността на Съюза и неговите кооперативни предприятия;
5. да внася предложения в общото събрание или в управителния съвет за търсене на отговорност от виновните лица и органи на Съюза по реда на закона и устава.

(3) Членовете на контролния съвет могат да участват в заседанията на управителния съвет на Съюза с право на съвещателен глас.

(4) Контролният съвет дава заключение пред общото събрание относно отчета на управителния съвет, годишния финансов отчет и предложението за разпределение на печалбата.

(5) Контролният съвет отчита своята дейност пред общото събрание.

Свикване и вземане на решения

Чл. 47. (1) Работата на контролния съвет на Централния кооперативен съюз се организира и ръководи от председателя му.

(2) Контролният съвет се свиква на заседание от председателя му най-малко веднъж на три месеца.

(3) Заседанията на контролния съвет са законни, ако на тях присъстват най-малко две трети от членовете му. Решенията се вземат с явно гласуване и обикновено мнозинство от членовете.

(4) За всяко заседание се води протокол, който се подписва от присъстващите членове на контролния съвет. Член на контролния съвет, който не е съгласен с решенията вписва особеното си мнение в протокола.

(5) Членовете на контролния съвет са длъжни да участват редовно в заседанията му. Те могат да отсъстват само по уважителни причини – отпуск или командировка. В тези случаи членът на контролния съвет може да упълномощи писмено друг член, който да го представлява на заседанието. Упълномощен член на контролния съвет може да представлява само един друг член.

(6) Заседанията на контролния съвет могат да се провеждат и чрез участие на членовете им от разстояние в електронна среда, като се осигурява пряко и виртуално участие при спазване изискванията за кворум и лично гласуване. За проведеното заседание се изготвя протокол и присъствен списък, с които се удостоверява присъствието и гласуването на членовете. Протоколът и присъственият списък се подписват от председателстващия заседанието и протоколчика.

Прекратяване на правомощията на член на контролния съвет

Чл. 48. (1) Предсрочно се прекратяват правомощията на член на контролния съвет при напускане, смърт или поради неизпълнение на задълженията му.

(2) При напускане членът на контролния съвет отправя двумесечно писмено предизвестие до контролния съвет на Централния кооперативен съюз.

(3) Член на контролния съвет, който не изпълнява задълженията си, може да бъде освободен предсрочно от общото събрание по предложение на контролния съвет на Съюза.

(4) За председателя и другите членове на контролния съвет се прилага разпоредбата на чл. 32, ал. 4 от устава.

(5) В случаите по ал. 1 съставът на контролния съвет се попълва от общото събрание на Централния кооперативен съюз чрез провеждане на частичен избор и при спазване изискванията на чл. 42 от устава. Новите членове упражняват остатъка от мандата на контролния съвет.

Отговорност

Чл. 49. Членовете на контролния съвет на Централния кооперативен съюз носят солидарна отговорност, ако виновно са причинили вреди на Съюза и на неговите членове.

Чл. 50. Членовете на контролния съвет на Съюза дават гаранция за своето управление в размер на тримесечното им възнаграждение за участие в заседанията.

Глава IV ИМУЩЕСТВО

Чл. 51. Имуществото на Централния кооперативен съюз се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, права върху обектите на интелектуална собственост, ценни книги, дялови участия в дружества и от други права и задължения.

Раздел I Източници на средства. Вноски

Чл. 52. (1) Източници на средства на Централния кооперативен съюз са:

1. встъпителни вноски на членовете на Съюза;
2. дялови вноски на членовете на Съюза;
3. членски вноски на членовете на Съюза;
4. допълнителни и целеви вноски на членовете на Съюза;
5. приходи от дейността;
6. заеми, включително и по реда на чл. 31, ал. 6 от Закона за кооперациите;
7. дивиденди от участия в търговски дружества;
8. дарения;
9. други източници.

(2) Средствата, получени от продажбата на недвижими имоти и дълготрайни материални активи на Съюза могат да се използват за други цели само след погасяване на задълженията към държавата и изплащане на дяловите вноски на бившите членове.

Чл. 53. Всеки член на Централния кооперативен съюз прави задължително встъпителна, дялова и ежегодна членска вноска.

Чл. 54. (1) Встъпителната вноска е в размер на 100 лева. Тя покрива разходите по приемането на нови членове (удостоверения, книга на членовете и други). Когато размерът на разходите по приемане на нови членове е по-малък от размера на встъпителната вноска, остатък се внася във фонд "Резервен".

(2) Встъпителната вноска е еднократна и невъзвръщаема.

Чл. 55. (1) Дяловата вноска е в размер на 500 лева.

(2) При възникване на членството членът на Съюза внася целия размер на дяловата вноска.

(3) Когато дяловата вноска е непарична, тя се оценява от три вещи лица, определени от управителния съвет на Централния кооперативен съюз, като паричната стойност се определя към датата на възникване на членството.

(4) Сумата на дяловите вноски образува дяловия капитал на Централния кооперативен съюз.

(5) Дяловите вноски са възвръщаеми, по реда на Закона за кооперациите и този устав.

(6) Докато трае членството и докато Централният кооперативен съюз не е прекратен с ликвидация, дяловият капитал не принадлежи на членовете и те не могат да разполагат с него и да искат неговото намаляване с дяловите си вноски.

(7) Дяловите вноски са поименни, непрехвърляеми, непродаваеми и не подлежат на заповест и на принудително изпълнение за задължения на членовете на Съюза.

(8) Всеки член на Съюза отговаря за задълженията му до размера на дяловата си вноска.

Чл. 56. (1) Ежегодната членска вноска е в размер на 500 лева и се внася в срок до 31 януари на годината, за която се отнася.

(2) Членската вноска е невъзвръщаема.

Чл. 57. (1) По решение на общото събрание, членовете на Централния кооперативен съюз могат да правят допълнителни и целеви вноски и да предоставят средства на Съюза под формата на заем, които не се отразяват на дяловите и членските им вноски.

(2) Целта, редът за внасяне, размерът на лихвите и срокът за връщане на вноските и заемите по ал. 1 се определят от общото събрание.

Раздел II Фондове

Чл. 58. Централният кооперативен съюз образува фонд “Резервен” и фонд “Инвестиции”.

Чл. 59. (1) Фонд “Резервен” се образува чрез отчисления от печалбата и други източници, включително и неразпределени остатъци от печалбата.

(2) Размерът на отчисленията по предходната алинея се определя ежегодно от общото събрание.

(3) Размерът на средствата на фонд “Резервен” не може да бъде по-малък от 20 на сто от размера на дяловия капитал, като конкретният размер се определя от общото събрание.

(4) Размерът на средствата на фонд “Резервен” не може да се намалява при намаляване размера на дяловия капитал.

(5) Фонд “Резервен” е предназначен:

1. да стабилизира размера на дяловия капитал на Съюза;

2. да покрива реализираната през предходната календарна година загуба, ако има решение на общото събрание за това;

3. да осигурява връщането на дяловите вноски във възможно най-пълен размер, включително полагащите се дивиденди при прекратяване на Съюза с ликвидация.

Чл. 60. (1) Фонд “Инвестиции” се образува чрез отчисления от печалбата и други източници, определени от общото събрание.

(2) Размерът на фонд “Инвестиции” не може да бъде по-малък от 10 на сто от размера на дяловия капитал, като конкретният размер се определя ежегодно от общото събрание.

(3) Размерът на средствата на фонд “Инвестиции” не може да се намалява при намаляване размера на дяловия капитал.

Чл. 61. Специализираният фонд “Инвестиции” при Централния кооперативен съюз, създаден въз основа на Закона за корпоративното подоходно облагане, начинът на набиране на средства в него и тяхното разходване се уреждат с наредба, приета от управителния съвет на Централния кооперативен съюз.

Чл. 62. (1) Освен фондовете по чл. 59 и чл. 60 от устава, Централният кооперативен съюз може да образува и други целеви парични фондове по решение на общото събрание – за взаимно подпомагане, за образование и квалификация и др.

(2) Размерът и управлението на фондовете, както и начина на набиране и разходване на средствата в тях, се определят от общото събрание на Съюза с вътрешен правилник или наредба.

Чл. 63 (1) Централният кооперативен съюз изплаща на членовете си дивидент за дялово участие.

(2) Конкретният размер на дивидента се определя ежегодно с решение на общото събрание от печалбата на Съюза, намалена с отчисленията за неговите фондове.

Раздел III

Имуществена отговорност на Централния кооперативен съюз

Чл. 64. (1) Централният кооперативен съюз отговаря за задълженията си със своето имущество.

(2) Кооперативният съюз не отговаря за задълженията на своите членове.

Глава V

КООПЕРАТИВНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Чл. 65. (1) По решение на общото си събрание Централният кооперативен съюз може да образува кооперативни предприятия (еднолични дружества с ограничена отговорност и еднолични акционерни дружества) или да участва с други кооперативни организации в образуването на междукооперативни предприятия (дружества с ограничена отговорност или акционерни дружества) по реда на глава трета от Закона за кооперациите.

(2) Общото събрание може да упълномощава Управителния съвет да упражнява правата на общо събрание на ЦКС, в качеството му на едноличен собственик на капитала на кооперативното предприятие, като взема решения по всички въпроси от компетенцията на общото събрание на дружеството.

(3) С решението по ал. 1 за участие в междукооперативно предприятие, общото събрание определя дяловото или акционерно участие на Съюза в капитала на дружеството и упълномощава управителния съвет да участва в неговото учредяване.

Глава VI

ПРЕУСТРОЙСТВО, ПРЕКРАТЯВАНЕ И ЛИКВИДАЦИЯ

Чл. 66. Централният кооперативен съюз се преустройва чрез сливане, вливане, отделяне и разделяне по решение на общото събрание и по реда на Закона за кооперациите.

Чл. 67. (1) Централният кооперативен съюз се прекратява:

1. по решение на общото събрание;
2. с решение на окръжния съд по искане на прокурора, когато преследва забранени със закона цели или извършва забранена със закон дейност; останал е с членове под установения минимум и в 6-месечен срок съставът му не е попълнен;
3. при сливане или вливане в друг кооперативен съюз или при разделяне;
4. при обявяване в несъстоятелност.

(2) При прекратяване по ал. 1, т.т. 1 и 2 Съюзът се обявява в ликвидация. Ликвидацията се осъществява по реда на Закона за кооперациите.

(3) При прекратяване на Съюза чрез ликвидация, правомощията на ликвидатора възникват от датата на неговото избиране от общото събрание на Съюза, съответно от датата на вписване на съдебното решение за неговото назначаване.

(4) Производството по несъстоятелност на Съюза се осъществява по реда на Търговския закон.

Глава VII

СЪДЕБЕН КОНТРОЛ

Чл. 68. (1) Решенията и действията на органите на Централния кооперативен съюз, които противоречат на закона и устава, подлежат на съдебен надзор чрез иск, предявен пред районния съд по нейното седалище.

(2) Искът по ал. 1 може да се предяви от всеки член на Съюза, от контролния съвет на Съюза или от прокурора.

(3) В срок до три месеца от предявяване на иска срещу Съюза към него могат да се присъединят и други негови членове, както и членове на контролния съвет. Те могат да поддържат иска и ако той бъде оттеглен от предявителите.

Глава VIII ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Чл. 69. (1) Специализираният финансово-контролен орган към Централния кооперативен съюз осъществява финансов контрол на кооперациите, кооперативните съюзи, кооперативните и междукооперативните предприятия чрез извършване на финансови проверки.

(2) Финансовите проверки са:

1. планови – веднъж на три години;
2. извънпланови – по искане на председателя, управителния съвет, контролния съвет или на една десета от членовете на кооперативен съюз или кооперация.

(3) Финансовият контрол на Централния кооперативен съюз се извършва по реда на чл. 69, ал. 1 по искане на председателя, на управителния съвет или на една десета от членовете на Съюза.

(4) Всеки член на Централния кооперативен съюз има право да поиска за своя сметка финансов одит от независимия финансов одит, както и да предяви иск от името на Централния кооперативен съюз срещу лицата причинили вреди на Съюза.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Централният кооперативен съюз има правата и задълженията по този устав и спрямо кооперациите, членуващи в кооперативните съюзи – негови членове.

§ 2. По смисъла на този устав:

1. **Кооперативни организации** са кооперации, кооперативни съюзи, кооперативни търговски дружества и Централният кооперативен съюз, които осъществяват своята дейност в съответствие с кооперативните ценности и принципи.

2. **Кооперативно търговско дружество** е дружество с ограничена отговорност, акционерно дружество или командитно дружество с акции, в което повече от 50 на сто от капитала принадлежи на кооперативни организации.

3. **Кооперативните принципи** са регламентирани с Декларацията за кооперативна идентичност на Международния кооперативен алианс от 1995 г. и са: доброволно и отворено членство; демократично управление от членовете; икономическо участие на членовете; автономност и независимост; образование, обучение и информация; сътрудничество между кооперациите и грижа за общността.

4. **Кооперативните ценности** са общи идейни и етични положения, от които се ръководят кооперативните организации при осъществяването на своята дейност, а именно: взаимопомощ, отговорност, демокрация, равенство, справедливост, солидарност, честност, откритост, социална отговорност и грижа за другите.

5. **Търговската информационна система** е компютърна информационна система в кооперативните търговски обекти, в която се отразява и съхранява информация за извършените доставки и покупки на стоки, както и за размера на покупките и предоставените отстъпки на притежателите на потребителски карти.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. За неуредените в този устав въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за кооперациите и нормативните актове, отнасящи се до дейността на кооперацията.

§ 4. Този устав е съобразен с измененията и допълненията в Закона за кооперациите (Обн., ДВ, бр. 113 от 28.12.1999 г., изм., бр. 92 от 10.11.2000 г., в сила от 1.01.2001 г., бр. 98 от 16.11.2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм. и доп., бр. 13 от 11.02.2003 г., изм., бр. 102 от 20.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 33 от 21.04.2006 г., бр. 34 от 25.04.2006 г., в сила от 1.01.2008 г. (*) - изм., бр. 80 от 3.10.2006 г., в сила от 3.10.2006 г., бр. 105 от 22.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 41 от 22.05.2007 г., (*) изм., бр. 53 от 30.06.2007 г., в сила от 30.06.2007 г., доп., бр. 104 от 11.12.2007 г., изм., бр. 43 от 29.04.2008 г., бр. 91 от 14.11.2017 г., доп., бр. 27 от 27.03.2018 г., изм., бр. 42 от 22.05.2018 г., в сила от 22.05.2018 г.), приет от Извънредното общо събрание на Централния кооперативен съюз, проведено в град София на 23.05.2008 г., изменен от Извънредното общо събрание на Централния кооперативен съюз, проведено в град София на 04.06.2020 г., изменен и допълнен от Извънредното общо събрание на Централния кооперативен съюз, проведено в с. Вонеща вода на 24.06.2021 г.